स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

समग्र शिक्षा, जिल्हा परिषद नाशिक

ssanashik1@gmail.com

विकास प्रेरणा

जा.क्र.सशि/सकाअ-१/७८४/२०२४-२५. नाशिक,दिनांक :- ८/११/२०२४.
8/11/2024

प्रती,

गटशिक्षणाधिकारी,
पंचायत समिती (सर्व)

विषय : जिल्हा परिषद व्यवस्थापनाच्या इयत्ता ५ वी ते ८ वीचा वर्ग असलेल्या शाळांमधील मुख्याध्यापक, व १ शिक्षकाचे तालुकास्तरीय आनापान साधना कार्यशाळा पूर्ण करणेबाबत.

संदर्भ : १) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, महाराष्ट्र शासन यांचे परिपत्रक क्र.संकीर्ण 2011(296/11)/माशि-3 दि.27/01/2012.

२) मा.शिक्षण आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांचेकडील पत्र क्र.शिक्षण आयुक्त/विप.स.2020-21/43, दि.8/12/2020.

3) दि.29/10/2024 रोजी मा.मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी दिलेल्या सूचना व श्री.श्रीरंग सारडा यांचेशी झालेली चर्चा.

उपरोक्त संदर्भ क्रं.१ ते २अन्वये विपश्यना रिसर्च इन्स्टीटयूट,धम्मगीरी, इगतपूरी जिल्हा नाशिक या संस्थेमार्फत विविध कालावधीच्या निवासी विपश्यना शिबीराचे आयोजन संस्थेच्या स्थानिक केंद्रांमध्ये केले जाते. आनापान / विपश्यना साधना पध्दती ही विपश्यना साधना शिकण्याची पहिली पायरी आहे. बालपणी व पौगंडावस्थेत वाटणारी परीक्षेची चिंता, काळजी व ताणतणाव मुले आनापान साधनेव्दारे अत्यंत आत्मविश्वासाने हाताळू शकतात याव्दारे स्वतःच्या अंतर्मनामध्ये डोकावून, विचारांना सकारात्मक बनवून, आत्मविश्वास जागृत करुन स्वतःच्या आचार व विचारांवर प्रभुत्व मिळविणे मुलांना शक्य होते. हे प्रशिक्षण ३ टप्प्यांमध्ये देण्यात येते.

टप्पा क्र.१- विदयार्थी हिंसा,चोरी, खोटे बोलणे, लैंगिक दुर्व्यवहार व मादक पदार्थांचे सेवन इत्यादीपासून दूर राहण्यासाठी प्रयत्नशिल राहतात हा साधनेचा मुल आधार आहे. या आचरणामुळे विदयार्थी स्वंयशासनाव्दारे स्वतःच्या अनियमित मनावर नियंत्रण मिळविण्यात यशस्वी होतात.

टप्पा क्र.२- मुले आनापान क्रियेव्दारे श्वासोच्छवासावर लक्ष केंद्रीत करतात, या व्दारे श्वासाची आत घेण्याची व बाहेर जाण्याची नैसर्गिक क्रीया ते पुर्ण एकाग्रतेने अनुभवतात.

टप्पा क्र.३- आनापान क्रियेव्दारे अनुभवलेली मनःशांती व आत्मानंद इतरांमध्ये प्रसारीत करण्यासाठी मेत्ताभावना (मैत्री भावना /सर्वांचे मंगल व्हावे ही प्रेरणा)अनुभवतात.

आनापान/ विपश्यना साधनांच्या दैनंदिन सरावामुळे मुलांमध्ये एकाग्रता वाढते, जागृतता व सतर्कता वाढते, स्वयंशासन वृध्दींगत होते, स्मरणशक्ती वाढते, निर्णय क्षमता वाढते, आत्मविश्वास वृध्दींगत होतो. भिती, राग, चिड, उदासिनता कमी होते. कार्यक्षमता वाढते, अभ्यास, खेळ व अन्य अभ्यासेत्तर उपक्रमामध्ये सहभाग वाढतो असे निदर्शनास आलेले आहे. या साधना पध्दतीमध्ये कोणतेही धार्मिक व कर्मकांड अंतर्भूत नसल्याने तिचे आचरण एका सुदृढ मानसिकतेच्या पिढीच्या निर्मितीसाठी अत्यावश्यक आहे.

संदर्भ क्र.३ अन्वये झालेल्या चर्चेनुसार नाशिक जिल्हयातील जिल्हा परिषद व्यवस्थापनाच्या इयत्ता ५ वी ते ८ वीचा वर्ग असलल्या शाळांमध्य आनापान साधना पध्दती राबविण्याकरीता पुढीलप्रमाणे गटनिहाय इयत्ता ५ वी ते ८ वीचा वर्ग असलेल्या जि.प.शाळांमधील प्रत्येकी मुख्याध्यापक व एक शिक्षक असे दोघांचे तालुकास्तरीय आनापान साधना कार्यशाळा (मित्र उपक्रमांतर्गत मोफत) आयोजित करण्याचे नियोजन केलेले आहे.

दिनांक	गटाचे नाव	सहभागी शाळा संख्या	सहभागी प्रशिक्षणार्थी संख्या	दिनांक	गटाचे नाव	सहभागी शाळा संख्या	सहभागी प्रशिक्षणार्थी संख्या
२६/११/२०२४ (एकत्रित)	बागलाण	१८/	३६				
	देवळा	२२	४४				
२७/११/२०२४	सिन्नर	२९	५८				
२८/११/२०२४	नाशिक	४२	८४				
२९/११/२०२४	पेठ	६३	१२६				
३०/११/२०२४	इगतपूरी	६५	१३०				
०२/१२/२०२४	कळवण	३२	६४	०२/१२/२०२४	दिंडोरी	६५	१३०
०३/१२/२०२४	चांदवड	३६	७२	०३/१२/२०२४	मालेगाव	६१	१२२
०४/१२/२०२४	निफाड	५४	१०८	०४/१२/२०२४	नांदगाव	३५	७०
०५/१२/२०२४	येवला	५९	११८	०५/१२/२०२४	सुरगाणा	६१	१२२
०६/१२/२०२४	त्र्यंबक	१३२	२६४	०६/१२/२०२४			

वरील नियोजनाप्रमाणे गटशिक्षणाधिकारी यांनी तालुकास्तरावर कार्यशाळा घेण्याकरीता पुढीलप्रमाणे सुचनांनुसार कार्यवाही

Scanned with OKEN Scanner

करावी.

- जिल्हा परिषद व्यवस्थापनाच्या इयत्ता ५ वी ते इ.८ वीचा वर्ग असलेल्या प्रत्येक शाळेतील मुख्याध्यापक व एक शिक्षक अशा दोघांचे सदर प्रशिक्षण पुर्ण होणे अनिवार्य आहे. तक्त्यात नमूद शाळा संख्येत बदल होण्याची शक्यता गृहीत धरलेली असून आपल्या तालुक्यातील जि.प.व्यवस्थापनाच्या इयत्ता ५ वी ते इ.८ वीचा वर्ग असलेल्या प्रत्येक शाळेतील मुख्याध्यापक व एक शिक्षकांचे प्रशिक्षण पूर्ण करण्याकरीता आपल्यास्तरावर संख्येत बदल करण्यास हरकत नाही.
- सदर प्रशिक्षणासाठी एक विस्तार अधिकारी (शिक्षण) यांना संपर्क अधिकारी म्हणून जबाबदारी देण्यात यावी.
- तालुकास्तरीय आनापान कार्यशाळेत इयत्ता ५ वी ते इ.८ वीचा वर्ग असलेल्या प्रत्येक शाळेतील मुख्याध्यापक व एक शिक्षक यांनी उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे. मुख्याध्यापका ऐवजी दुस-या शिक्षकास पाठवू नये.
- सदर कार्यशाळेस तज्ञमार्गदर्शक मित्र उपक्रम यांचेकडून उपलब्ध करुन दिले जातील, सदर तज्ञमार्गदर्शकांचा प्रवास व दैनिक भत्ता खर्च मित्र संस्थेमार्फत करण्यात येणार आहे.
- तालुकास्तरीय आनापान शिबीरानंतर प्रशिक्षण घेतलेल्या मुख्याध्यापक व शिक्षकांनी शालेय परिपाठात सदर आनापान साधनेचा समावेश नियमितपणे करुन आनापान साधना नियमित करावयाची आहे./
- सदर प्रशिक्षणात सहभागी होणा-या मुख्याध्यापक व शिक्षकांची यादी पुढील नमुन्यात या कार्यालयास दि.१८/११/२०२४ पावेतो सादर करावी. तसेच सदर प्रशिक्षणाचे संपर्क अधिका-याचे नाव या कार्यालयास कळवावे.

	शाळेचे नाव	युडायस नंबर	मुख्याध्यापकाचे नाव	मोबाईल नंबर	शिक्षकाचे नाव	मोबाईल नंबर

वरील नियोजनाप्रमाणे नाशिक जिल्हयातील सर्व तालुक्यांतील जिल्हा परिषद व्यवस्थापनाच्या इयत्ता ५ वी ते इ.८ वीचा वर्ग असलेल्या प्रत्येक शाळेतील मुख्याध्यापक व एक शिक्षक अशा दोघांचे एक दिवशीय आनापान साधना कार्यशाळा मित्र संस्थेमार्फत दिनांक ६/१२/२०२४ पावेतो पुर्ण करण्यात यावे. प्रशिक्षणा संदर्भात नियोजन व इतर बाबतीत **श्री. उल्हास फुलझोले, मित्र उपक्रम कार्यशाळा समन्वयक यांच्याशी संपर्क करावा.** प्रशिक्षण पुर्ण झाल्यानंतर छायाचित्रासह अहवाल या कार्यालयास सादर करावा.

संपर्क- श्री. उल्हास फुलझोले, मित्र उपक्रम कार्यशाळा समन्वयक, मो.नंबर ९५२७३९१७७०

(डॉ. नितीन बच्छाव)
शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक)
जिल्हा परिषद नाशिक

प्रत- माहितीस्तव सविनय सादर.
१) मा.राज्य प्रकल्प संचालक, मप्राशिप, मुंबई.
२) मा.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद नाशिक.
प्रत- कार्यवाहीस्तव.
१) श्री. उल्हास फुलझोले, मित्र उपक्रम कार्यशाळा समन्वयक

/- यांनी उपरोक्त सुचनांचे अवलोकन करुन नाशिक जिल्हयातील जिल्हा परिषदेच्या इ.५ वी ते ८ वीचा वर्ग असलेल्या प्रत्येक शाळेतील मुख्याध्यापकांचे व एक शिक्षक अशा दोघांचे एक दिवशीय आनापान कार्यशाळा प्रशिक्षण दि.०६/१२/२०२४ पावेतो पुर्ण करण्यासाठी नियोजन करुन नियोजनाची प्रत या कार्यालयास सादर करावी.

Scanned with OKEN Scanner